

Dosarul nr. 2ra-161/2022
2-20143480-01-2ra-04022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (S. Vasilache)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, Iu. Cotruță, V. Mihaila)

Î N C H E I E R E

06 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Nina Bujeacu,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Dmitri Diulgher împotriva Ninei Bujeacu privind repararea prejudiciului cauzat prin
vătămarea integrității corporale,
împotriva deciziei din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 11 iunie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Dmitri Diulgher, reprezentat de avocatul Veaceslav Crăciun, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ninei Bujeacu privind repararea prejudiciului cauzat prin vătămarea integrității corporale în mărime de 5 000 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei, încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică în mărime de 3 000 de lei și a cheltuielilor suportate pentru întocmirea raportului de constatare medico-legală în mărime de 138 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, pe 11 decembrie 2018, ora 13:00, aflându-se în incinta Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul, 2, bir. 501, în prezența judecătorului și grefierului, în timpul ședinței de judecată Nina Bujeacu, din intenții huliganice, având un comportament agresiv l-a agresat fizic, lovindu-l cu cheia de la lacăt în regiunea feței, i-a adresat cuvinte necenzurate și jignitoare. Potrivit raportului de constatare nr. 201802P4469 din 11 decembrie 2018, pârâta i-a cauzat leziuni corporale.

Reclamantul a menționat că, Nina Bujeacu prin comportamentul său, a tulburat ordinea publică și liniștea persoanelor prezente în ședința de judecată, iar judecătorul a sesizat poliția. La locul comiterii faptei s-a prezentat agentul constator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, Cristina Șevciuc, care a acumulat probe, explicațiile tuturor participanților prezenți la ședința de judecată, înregistrările audio și fotografiile. Imediat, dânsul s-a deplasat la Centrul de medicină legală pentru a fi

examinat și întocmit raportul de constatare.

Reclamantul a declarat că la 20 decembrie 2018, agentul constatator Cristina Șevciuc a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 0454 9889, iar acțiunile Ninei Bujeacu au fost calificate în baza art. 78 alin. (1) și art. 354 din Codul contravențional, fiind aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 25 unități convenționale.

Mai mult, prin hotărârea din 23 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, menținută prin decizia din 19 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată contestația depusă de către Nina Bujeacu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 04549889 din 20 decembrie 2018.

Reclamantul a indicat că, Nina Bujeacu prin acțiunile sale i-a cauzat prejudicii morale și materiale, pricinuindu-i leziuni corporale.

Prin hotărârea din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial și s-a încasat de la Nina Bujeacu în beneficiul lui Dmitri Diulgher prejudiciul material în mărime de 138 de lei, prejudiciu moral în mărime de 2 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 000 de lei, în total suma de 5 138 de lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

S-a încasat de la Nina Bujeacu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 150 de lei.

Prin decizia din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Nina Bujeacu și s-a admis apelul declarat de avocatul Veaceslav Crăciun în interesele lui Dmitri Diulgher.

S-a modificat hotărârea din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării din contul Ninei Bujeacu în beneficiul lui Dmitri Diulgher, a prejudiciului moral în mărime de 2 000 de lei, prin majorarea acestuia până la 5 000 de lei, în rest hotărârea s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond privind admiterea pretenției lui Dmitri Diulgher de încasare a prejudiciului moral din contul Ninei Bujeacu or, s-a stabilit cu certitudine atentarea de către Nina Bujeacu la drepturile personale nepatrimoniale ale lui Dmitri Diulgher.

Instanța de apel a relevat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care presupune că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Respectiv, suma de 2 000 de lei încasată de prima instanță pentru repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, nu constituie o satisfacție echitabilă a despăgubirilor, pe când suma de 5 000 de lei ar atinge scopul prevăzut de lege. Or, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, se iau în considerație suferințele fizice și psihice cât și frustrările suportate de reclamant în urma leziunii provocate în fața altor participanți la proces.

Subsidiar, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat argumentul apelantei Nina Bujeacu, precum că la materialele cauzei lipsește procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința sa or, comiterea contravenției s-a stabilit printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, obligatorie pentru instanța care judecă cauza. În acest sens, a fost anexată hotărârea din 23 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, menținută prin decizia din 19 august 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care au fost constatate faptele comise prin contravenție, fiind respinsă

contestația depusă de Nina Bujeacu. Respectiv, instanța de fond corect și-a întemeiat concluziile sale cu privire la degrevarea reclamantului de probațiune bazându-se pe prevederile art. 123 din Codul de procedură civilă.

Faptul că Dmitri Diulgher a suportat cheltuieli în mărime de 138 de lei au fost justificate prin probe concludente în sensul art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă (f.d. 7¹, 7, 11 verso).

Referitor la pretenția cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3 000 de lei, instanța de apel a reținut că, din materialele dosarului se atestă că interesele lui Dmitri Diulgher în prezentul proces au fost reprezentate de către avocatul Veaceslav Crăciun, iar pentru serviciile respective, Dmitri Diulgher a achitat suma de 3 000 de lei, fapt ce se confirmă prin factura de plată seria PL nr. 915207 din 14 februarie 2019, prin urmare acesta fiind îndreptățit la compensarea respectivelor cheltuieli (f.d. 6).

La 25 ianuarie 2022, Nina Bujeacu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia motivată din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 26 noiembrie 2021 reprezentantului ei, Eugen Bujeacu, fiind recepționată prin intermediul oficiului poștal la 30 noiembrie 2021. Astfel, consideră prezentul recurs declarat în termen.

Recurentul a menționat că, hotărârea din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și decizia din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău au fost adoptate cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural. Instanța de apel nu a indicat nici un motiv, care ar justifica abaterea de la practica instanțelor naționale, în ceea ce privește cuantumul prejudiciului moral. Or, în cererea de apel, a fost indicat expres, cu trimiterea la hotărâri concrete în care pentru fapte mult mai grave, cum ar fi vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă (art. 78 alin. (2) din Codul contravențional) s-a acordat despăgubiri mult mai mici decât în prezenta cauză, între 100 de lei și 1000 de lei.

Recurentul a susținut că instanțele ierarhic inferioare eronat au aplicat prin analogie art. 123 din Codul de procedură civilă, anume degrevarea reclamantului de sarcina probei a pretențiilor sale, restricționând dreptul la apărare al recurteii, ce constituie potrivit art. 432 alin. (2) lit. d) din Codul de procedură civilă temei de casare a hotărârii. Respectiv, aplicând la caz art. 123 din Codul de procedură civilă, instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată deși urma să aplice, în modul corespunzător art. 118 din Codul de procedură civilă.

Recurentul susține că instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus pe marginea argumentului privind neaplicarea prevederilor art. 123 din Codul de procedură civilă, deși aspectul dat privește însuși soluția pe fondul prezentei cauze.

Referitor la pretenția privind repararea prejudiciului material în mărime de 138 de lei, recurentul consideră că reclamantul nu a prezentat dovada suportării efective a acestor cheltuieli, nefiind anexat nici un bon de plată având în vedere că doar bonul de plată reprezintă dovada achitării efective de către reclamant a sumei pretinse. Mai mult, reclamantul beneficiază de servicii medicale gratuite (prezentând legitimația

de pensionar), mai mult în procesele contravenționale și penale cheltuielile pentru expertize și constatări medico-științifice sunt achitate din bugetul de stat.

Recurentul susține că nu a existat necesitatea suportării cheltuielilor în mărime de 10 de lei pentru eliberarea copiei de pe raportul de constatare din 11 decembrie 2018, or reprezentantul reclamantului nu a putut explica instanței necesitatea eliberării copiei de pe acest raport.

Totodată, consideră nu poate fi reținut în calitate de probă raportul din 11 decembrie 2018 deoarece a fost întocmit în lipsa apelantei și într-un alt proces, neavând posibilitatea de a adresa întrebări expertului care a întocmit raportul, în special ce ține de vechimea leziunilor, obiectul cu care s-au comis leziunile, posibilitatea reclamantului de a se automutila. Totodată, susține că raportul din 11 decembrie 2018 nu conține nici o anexă, care ar confirma competența expertului în domeniul constatării medico-legale, cum ar fi licența expertului, specializarea acestuia, gradul de calificare.

Privitor la pretențiile privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3 000 de lei, recurentul a menționat potrivit bonului de plată prezentat în sumă de 3 000 de lei din 14 februarie 2019, rezultă că suma dată a fost achitată pentru reprezentarea reclamantului în procesul contravențional din 2019. Conform Listei avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat pentru anul 2019, publicată pe site-ul Uniunii Avocaților, avocatul Veaceslav Crăciun nu se regăsește printre avocații cu dreptul de a-și exercita profesia de avocat în 2019. Avocatul nu a prezentat instanței o dovadă care ar demonstra că ar fi avut dreptul de a exercita profesia de avocat în anul 2019. Astfel, contractul de asistență juridică nr. 56 în temeiul căruia s-a perceput suma de 3 000 de lei este lovit de nulitate absolută.

Recurentul a menționat că, conform art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui. Hotărârile judecătorești pronunțate în procesele contravenționale nu recunosc o persoană vinovată de săvârșirea unei contravenții (cu excepția când legea prevede expres rolul instanței în calitate de agent constator), această atribuție revenind exclusiv agentului constator.

La 04 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de Nina Bujeacu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 199).

La 18 februarie 2022, Dmitri Diulgher, reprezentat de avocatul Veaceslav Crăciun a depus referință prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului depus de către Nina Bujeacu (f.d. 202-206).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 24 iunie 2021.

La data de 23 iulie 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 184) s-a expediat în adresa participanților la proces decizia motivată, însă date privind recepționarea deciziei instanței de apel, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 25 ianuarie 2022, astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se

bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Nina Bujeacu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Nina Bujeacu.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh